

**BAŞBAKAN SAYIN RECEP TAYYİP ERDOĞAN'IN
BİLİM VE TEKNOLOJİ YÜKSEK KURULU'NUN
19. TOPLANTISI AÇILIŞ KONUŞMASI
(17 Haziran 2009)**

Sayın Kurul Üyeleri,
Değerli Katılımcılar,
Değerli Basın Mensupları,
Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yaklaşık altı ay önce 18'ncisini yaptığımız, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'na bir kere daha başkanlık etmekten büyük memnuniyet duyduğumu ifade etmek istiyorum.

Kurulumuz son beş yıl içinde hiç aksatmadan, her altı ayda bir toplandı.

Bu, başkanlığını yaptığım 10. toplantıdır.

Kuruluşundan 2004 yılına kadar, 20 yılda sadece 9 kere toplanan Kurul, son beş yılda 10 kez toplandı.

Bunu özellikle vurgulamamın nedeni, Hükümet olarak bilim, teknoloji ve yenilik çalışmalarına ne kadar önem verdiğimizizin altını bir kez daha çizmektir.

Kurulumuz, ilgili Bakanları, YÖK ve üniversite temsilcilerini, özel sektör temsilcilerini, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerini, kısacası konuyla ilgili tüm paydaşları bir araya getirmektedir.

Bu özelliğiyle de kurulumuz, ülke çapında bilim teknoloji ve yenilik politikalarının gözden geçirildiği, ülkemiz için önemli stratejik kararların alındığı bir platformdur.

Bugün daha önce alınan kararların sonuçlarını, etkilerini ve yeni alınacak kararları görüşeceğiz.

Değerli Arkadaşlarım,

Uluslararası finans piyasalarından kaynaklanan ve tüm dünyaya yayılan tarihi kriz, ülkemizi de belli bir ölçüde etkiledi.

Krizin etkilerini azaltmaya yönelik tedbirleri, ilgili tüm taraflarla istişare ederek hayata geçirdik, geçiriyoruz.

Geldiğimiz noktada, akıl, gönül ve elbirliği ile yapmamız gereken şey, yeni oluşan koşullarda yeni fırsatları yakalamaktır.

Kriz ortamında olsak dahi, ülkemizi, sadece bölgesi için değil, küresel bir güç haline getirmemiz için çok önemli fırsatlara sahip olduğumuzu biliyor ve buna inanıyoruz.

Krizin taşıdığı tehditler yerine fırsatları ön plana çıkarma hususunda kararlılığımız artarak devam edecektir.

Kriz ortamından çıkış ve yeni fırsatları değerlendirmede Ar-Ge ve yenilik çalışmalarının çok önemli olduğuna inanıyoruz.

Bu, hem bilimsel olarak, hem de daha önce dünyada yaşanan küresel krizlerden başarı ile çıkmış ülkelerin tecrübeleriyle ispatlanmış bir husustur.

Ar-Ge ve yeniliğe yapılan yatırımlarla ortaya çıkan yeni teknolojiler, yeniden oluşan uluslararası pazarlarda ülkelerin rekabet gücünü artırarak, onlara önemli fırsatlar doğuruyor.

Ülkeler kriz ortamından çıkma mücadelesi verirken, aynı zamanda bu ortamı değerlendirip, “rekabet gücümü nasıl artırabilirim?” sorusuna cevap arıyorlar.

Örneğin Finlandiya ve Güney Kore, yaptıkları akıllı Ar-Ge ve yenilik yatırımlarıyla 1990 krizinden çok daha güçlü olarak çıkmayı başardılar.

Biz de, ekonomik kriz ortamını, sürdürülebilir gelişimin planlanması için fırsat olarak görüyoruz.

Sürdürülebilir ekonomik gelişim için de Ar-Ge ve yenilik çalışmalarının sonuçlarına her zamankinden daha fazla ihtiyacımız olduğuna inanıyoruz.

Bu inançla, daha önceki yıllarda da olduğu gibi, kamu kaynaklarından Ar-Ge ve yenilik çalışmalarına verdiğimiz desteği artırmaya devam edeceğiz.

Dünyanın en güçlü ilk 10 ekonomisi arasına girme hedefimize ulaşmada Ar-Ge ve yenilik çalışmaların yaşamsal bir önemi olduğunu düşünüyoruz.

Değerli Katılımcılar,

Özellikle son yıllarda, ülkemizdeki araştırmacı ve araştırma personeli sayısındaki artış hızı umut vericidir.

Son birkaç yılda, bu alanlardaki artış hızında Türkiye dünyada ilk üç sırada yer alıyor.

Bunu, 2005 yılında 2010 yılı için konan 40 bin tam zaman eşdeğer araştırmacı hedefine 2006 yılında ulaşılmasından da anlayabiliyoruz.

Bu hedefi 2006 yılında revize edilerek, 2013 yılı için 150 bin tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli olarak değiştirdik.

Bu umut verici gelişmelere rağmen ülkemizdeki araştırma personeli ve araştırmacı sayısının, gelişmiş ülkelerdekilerle karşılaştırıldığında yetersiz olduğunu görüyoruz.

Halen ülkemizde 10 bin çalışan başına düşen Ar-Ge personeli sayısı sadece 30'dur.

Aynı rakamın Almanya'da 125, İngiltere'de 107 ve Finlandiya'da 226 olduğunu göz önüne alırsak, yukarıdaki hedefe ulaşmak için bu alanda daha büyük atılımları gerçekleştirmemiz gerektiğini görüyoruz.

Kurulumuzun 16. toplantısında Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynağı Stratejisi ve Eylem Planı'nın hazırlanması kararı almıştık.

Bu karar kapsamında ve TÜBİTAK koordinasyonunda, üniversitelerimiz, özel sektör ve kamu kesimindeki genç ve deneyimli araştırmacıların katılımıyla bir dizi çalışma toplantısı düzenlendi.

Son olarak, geçtiğimiz Şubat ayında, Devlet Bakanı Sayın Prof. Dr. Mehmet Aydın'ın başkanlığında YÖK Başkanı ve üst düzey yöneticileri ile yaklaşık 100 üniversitenin rektörünün katıldığı bir toplantı yapıldı.

Bu toplantıda, rektörlerimiz, daha önce gerçekleştirilen toplantılarda dile getirilen sorunları öncelik sıralamasına tabi tuttular.

Kendileri açılardan belirledikleri öncelikli sorunlar doğrultusunda çözüm önerileri ürettiler.

Böylece Türkiye Araştırma Alanında (TARAL) faaliyet gösteren bilim insanların bakış açısıyla, bilim insanları için en uygun iklimin oluşturulması yönünde önemli bir adım atıldı.

Bu toplantıda, belirlenen sorunların çözümü ve önerilerin hızla hayata geçirilmesi için, ilgili taraf ve kuruluşların sürece katılımını sağlayacak bir koordinasyon kurulu kurulmasını planlamaktayız.

Değerli Arkadaşlarım,

İnsan gücü bilgi üretiminde dolayısı ile teknolojik ve ekonomik gelişmede en önemli rolü oynuyor.

Bilgi tabanlı toplumlar, nitelikli işgücüne gereksinim duyuyorlar.

Esasen, nitelikli iş gücü, sadece ileri teknolojiler gerektiren sektörler değil, tüm sektörler için elzemdir.

Günümüzde giderek artan bilgi yoğunluğu nedeniyle, ülkeler için, bu bilgileri anlayabilecek, kullanabilecek ve yeni bilgiler üretebilecek yüksek nitelikli insan gücü, en kritik unsurlardan biri haline dönüştü.

Söz konusu atılımları gerçekleştirebilmek için, ülkemizdeki özgün kaynakların yanı sıra, uluslararası kaynakları da kullanmamız gerekiyor.

Devlet okullarında eğitim gören bir araştırmacının, doktora derecesi alana, kadar kamu kaynaklarından kendisine yapılan yatırım, ortalama 150 bin ile 200 bin lira arasındadır.

Ülkemizden bir araştırmacının yurt dışına göç etmesi halinde, çalıştığı ülkeye sağladığı katma değeri de göz önüne alırsak, bu kaybın kişi başına milyonlarca liraya ulaşacağı açıktır.

Bu kayıp, sosyal maliyetler de hesaba katıldığında, milyarlarca ulaşabiliyor.

Türkiye, çok uzun bir süredir bu kayıpların maliyetini üstlenmektedir.

Ama bu durumu, kendileri için kazanç haline getirmiş ülkeler de var.

Bunlar, dışarıda yetişmiş bir araştırmacıyı istihdam ettiklerinde, söz konusu rakamların kendi kazanç hanelerine yazıldığı bilincinde olan ülkelerdir.

Örnek vermek gerekirse, ABD'de çalışan doktoralı araştırmacıların yüzde 33'ü ABD sınırları dışında doğmuştur.

Yine bu ülkede çalışan yabancı uyruklu araştırmacıların oranı yüzde 13 civarında.

Bu oran İsviçre'de yüzde 20'yi buluyor.

2006 yılı itibariyle, AB-27 ülkelerinde çalışan 25-65 yaşlardaki uluslararası araştırmacıların toplam araştırmacılara oranı yüzde 6 düzeyinde.

YÖK kaynaklarına göre, ülkemizde üniversitelerde görev alan konuk öğretim elemanları toplamı 700 civarındadır.

Bunların çoğunluğu da araştırmadan çok eğitim faaliyetlerinde yer alıyor.

Konuk öğretim elemanlarının alanlarına bakıldığında ise önemli bölümünün sanat dallarında ve yabancı dil alanlarında yoğunlaştığı görülüyor.

Uluslararası konuk bilim insanı niteliğini taşıyanların sayısı sadece 100 civarındadır.

Bunların tamamına yakınının da eş durumunda ülkemizde bulunduğu anlaşılıyor.

Daha açık bir ifadeyle, ülkemizde uluslararası araştırmacı yok denecek kadar az.

Bu durumu tersine çevirmek için, bir önceki toplantımızda, bu alandaki sorunların çözümüne yönelik olarak bir Uluslararası Araştırmacılar Koordinasyon Komitesini kurmuştuk.

Yapılan çalışmalar sonunda, kısa vadede çözülebilecek sorunlar için düşünülen öneriler, bu toplantıda Kurulumuza sunulacak.

Amacımız, Türkiye'mizi uluslararası yatırımcı için cazip hale getirirken, uluslararası yetenekli beyinleri de ülkemize çekmektir.

Değerli Arkadaşlar,

Hükümet olarak, 2005 yılından itibaren kamu kaynaklarından Ar-Ge ve yenilik çalışmalarına ciddi miktarlar ayırıyoruz.

Bununla da kalmayıp, özel sektör Ar-Ge ve yenilik çalışmalarını teşvik amacıyla, 5746 Sayılı Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanununu 2008 yılı içinde Meclis'ten geçirdik.

Bu çerçevede, Ocak-Aralık 2008 döneminde, sadece kurumlar vergisi olarak, yaklaşık 590 milyon Türk Liralık teşvik gerçekleşti.

Yine aynı dönemde, gelir vergisi olarak 65 mükellef 6.7 milyon Türk Lirası teşvik aldı.

Kanun çıktığından beri, Sanayi Bakanlığımıza başvuran 52 firma, bu kapsamda toplam 8.538 Ar-Ge personeli çalıştırma ve 3 milyar 160 milyon Türk Lirası yatırım yapma taahhüdünde bulundu.

Büyük bir memnuniyetle görüyorum ki, özel sektörün Ar-Ge faaliyetlerini teşvik etmek için ayırdığımız kamu kaynakları meyvelerini vermeye başladı.

Özgün teknoloji, araştırma ve yenilik faaliyetleri, artık özel sektörümüzün gündeminde daha fazla yer almaktadır.

Zira işadamlarımız ve girişimcilerimiz de çok iyi biliyorlar ki, özgün teknoloji olmadan, bilgiyi üretilip kullanma yetkinliğini geliştirmeden, değil küresel bazda, kendi sınırlarımız içinde rekabet etmek bile mümkün değil.

Aslında Ar-Ge, yatırım için en karlı alanlardan birisidir; uzun vadeli, sabır ister ama sonra, kar olarak, yeni pazarlar olarak size geri döner.

Yapılan gözlemlere göre, Ar-Ge yatırımlarının ekonomik getirisinin dünya ortalaması, firma düzeyinde yüzde 28 iken, sosyal getiri ise en az bu rakamın iki katıdır.

Onun için devlet olarak bu alana kaynak ayırıyoruz, onun için bilim ve teknoloji bizim öncelikli alanlarımızdan biri.

Bugün, ülkemizdeki öncü sektörlerden biri olan otomotiv sektöründeki araştırma ve yenilik faaliyetlerindeki gelişmeleri, bizzat sektör liderlerinden dinleyeceğiz.

Yapılan bilimsel ve teknolojik faaliyetlerin sonuçlarının istihdama, ihracata, dolayısıyla, ülkemizin gelişmesine olan katkılarını inceleyeceğiz.

Değerli Arkadaşlarım,

Bilenlerle, bilmeyenlerin aynı tutulmadığı bir kültürden geliyoruz.

Milliyeti ve cinsiyeti ne olursa olsun, dünyanın neresinde doğmuş veya yetişmiş olursa olsun, iyi bilim insanlarını kendi topraklarımızda ağırladığımız dönemlerde, çağına imza atmış bir medeniyetin mirasçılarımız.

Bilim insanları için en uygun ortamın oluşturulması ve onların kazanılması, bizim de birinci önceliğimizdir.

Burada kazanımdan kastettiğim, sadece o ülkede mevcut bilim insanlarının korunması veya yenilerinin yetiştirilmesi değil, diğer ülkelerdeki bilim insanları için de Türkiye'nin cazip hale getirilmesidir.

Bilim, teknoloji ve yeniliğin ülkemizin geleceği açısından vazgeçilmez öneme sahip olduğu bilinciyle, bu konuya her zamankinden fazla yoğunlaşmamız gerekiyor.

Kamu kuruluşları, üniversitelerimiz ve sanayi işbirliğiyle ülkemizin aydınlık geleceğini şimdiden planlamalı ve planlananları yaşama geçirmek için var gücümüzle, elbirliği ile çalışmalıyız.

Bu doğrultuda emek veren tüm bilim insanlarımıza ve kuruluşlarımıza en içten şükranlarımı sunuyorum.

Bu alana daha fazla kaynak aktarmamızın önemli olduğunu düşünüyorum.

Çünkü, biliyorum ki, bilim ve teknolojiye yatırım, bugüne dermandır, yarına armağandır.

Bu yatırımın, gelecek nesillerimiz için en iyi bir miras olduğunu düşünüyorum.

Bilim Teknoloji Yüksek Kurulu 19. Toplantı'sının ülkemiz için, milletimiz için, insanlık için yararlı olmasını diliyor, saygılarımı sunuyorum.